

بررسی تاثیر دل‌بستگی ناایمن بر رضایت زناشویی زنان متأهل

The Effect of Insecure Attachment on Marital Satisfaction Married Women's

Sadaf Sabouri

M. A of Clinical Psychology, Islamic Azad University of Semnan, Semnan, Iran.

Seyed Mostafa Zarrabi Hosseini

M. A of Clinical Psychology, Islamic Azad University of Semnan, Semnan, Iran.

Email: smostafazarrabi@gmail.com

صدف صبوری

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان.

سید مصطفی ضرابی حسینی*

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان.

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the effect of insecure attachment on the marital satisfaction of married women through a descriptive and correlational method. To do that, a sample size of 50 people was selected as available. For the tools of this research, the questionnaires of attachment styles of Collins and Olson's marital satisfaction have been used. SPSS version 20 software and Pearson correlation coefficient tests were used for statistical analysis of the hypotheses. According to the obtained Sig scores, there is a significant negative relationship between the insecure attachment style with the dimension of sexual satisfaction and the dimension of personality issues. Also, a positive significant relationship was reported between the insecure attachment style and the conflict resolution dimension.

Keywords: marital satisfaction, insecure attachment, married women's.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر دل‌بستگی ناایمن بر رضایت زناشویی زنان متأهل از طریق روش توصیفی و از نوع همبستگی انجام شد. برای انجام آن حجم نمونه ۵۰ نفری به صورت در دسترس انتخاب شد. برای ابزار این پژوهش از پرسشنامه‌های سبک‌های دل‌بستگی کالینز و اولسون و رضایت زناشویی اولسون استفاده شده است. برای تحلیل آماری فرضیه‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss نسخه ۲۰ و آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. با توجه به مقادیر نمره Sig های حاصل شده، بین سبک دل‌بستگی ناایمن با بعد رضایت جنسی و بعد موضوعات شخصیتی، رابطه معنادار منفی وجود دارد. همچنین بین سبک دل‌بستگی ناایمن با بعد حل تعارض رابطه معنادار مثبت گزارش شده بود.

واژه‌های کلیدی: رضایت زناشویی، دل‌بستگی ناایمن، زنان متأهل.

مقدمه

اگر چه هنگام تعریف و توصیف رضایت زناشویی به نظر می رسد که مسأله ساده است، اما هنگام توجه به اهمیت و پیامدهای وجود یا فقدان رضایت زناشویی، تصور سادگی رخت بر می بندد و پیچیدگی جای آن را می گیرد. رضایت زناشویی یک جنبه بسیار مهم و پیچیده از یک رابطه زناشویی است. به عبارت دیگر، یکی از جنبه های حیاتی یک سیستم زناشویی، رضایتی است که همسران در رابطه خویش احساس و تجربه می کنند (کمالی و همکاران، ۱۳۹۳).

رضایت و نارضایتی زناشویی تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله نحوه انتظارات فرد از زندگی، ویژگی های شخصیتی، هیجان ها، شناخت، تفکر، ادراک فرد از خود و دیگران قرار دارد. عوامل شناختی در جریان رابطه زناشویی تأثیر گذارند. رضایت زناشویی ارزیابی هیجانی - شناختی و ذهنی است که یک فرد از رابطه اش دارند (مردانی و حیدری، ۱۳۸۸).

دلبستگی عموماً برای روابط اولیه کودکی به کار برده میشود ولی هازن و شیور از دلبستگی برای توصیف روابط عاشقانه بزرگسال استفاده کردند. نظریه آن ها این بود که زوج هایی که دارای دلبستگی ایمن هستند، رضایت زناشویی بیشتری دارند. زوج های دارای دلبستگی ایمن نرخ طلاق کمتری دارند (منادی، ۱۳۸۵).

دلبستگی به سیستمی تنظیم کننده اطلاق می شود و فرض بر این است که این سیستم در درون فرد وجود دارد. هدف آن تنظیم رفتارهایی است که موجب نزدیک شدن و برقراری تماس با فردی است متمایز و حامی که تکیه گاه نامیده می شود، البته هدف این سیستم در فرد وابسته از لحاظ روانی معطوف به ایجاد احساس امنیت است. به نظر بالبی دلبستگی در انسان موازی نقش پذیری در حیوانات عمل کرده و در یک دوره حساس شکل می گیرد (لطفی و وزیری، ۱۳۹۰).

خوش لهجه صدق و صلیبی (۱۳۹۴) پژوهشی با هدف بررسی رابطه سبک های دلبستگی و سلامت عمومی با رضایت زناشویی در کارکنان زن متأهل دانشگاه تربیت مدرس انجام دادند. نتایج نشان داد، کسانی که دارای سبک دلبستگی نزدیکی به بیشترین میزان و کسانی که دارای سبک دلبستگی اضطراب هستند به کمترین میزان رضایتمندی همچنین بین سلامت عمومی کارکنان زن با رضایت مندی زناشویی کلی برخوردار می باشند. زناشویی آنها رابطه معنی داری وجود داشت.

شاکر، فتحی آشتیانی و مهدویان (۱۳۹۰) پژوهشی با هدف تعیین رابطه سبک های دلبستگی و سلامت روانی با رضایت زناشویی در زوجین انجام دادند. نتایج نشان داد که در افراد دارای سبک های دلبستگی ایمن، نگران و انکارکننده بین سلامت روانی و رضایت زناشویی ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. در حالی که در افراد دارای سبک دلبستگی ترسو، بین سلامت روانی و رضایت زناشویی ارتباط منفی معناداری وجود دارد. به علاوه این پژوهش نشان داد سلامت روانی و سبک دلبستگی به میزان ۱۳ درصد، واریانس سازگاری زناشویی را پیش بینی می کند.

بیرامی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود که به پیشبینی رضایت زناشویی براساس سبک های دلبستگی و مولفه های تمایز یافتگی صورت گرفت، نتایج پژوهش از این باور حمایت میکند که روابط اولیه افراد در محیط خانواده به شکل گیری سبک دلبستگی خاص و سطوح بالا یا پایین تمایز یافتگی منجر میگردد و این تجارب اولیه بر روابط بین فردی زوجین در بزرگسالی تأثیر مستقیم میگذارد.

نتایج پژوهشی احدی و همکاران (۱۳۸۳)، رضامندی زناشویی، ابراز هیجان والدین و مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان؛ نشان می دهد که وقتی رضامندی زناشویی بین زوجین پایین باشد، مشکلات عاطفی رفتاری در کودکان افزایش می یابد. همچنین نتایج پژوهش بیانگر آن است که ابراز هیجانی والدین به کودک نمی تواند همبستگی معنادار بین رضامندی زناشویی و مشکلات عاطفی رفتاری کودکان را تبیین نماید، زیرا رضامندی زناشویی و ابراز هیجانی والدین، هر دو مستقل از یکدیگر با مشکلات عاطفی رفتاری کودکان رابطه دارند.

اعتمادی، عذرا. (۱۳۸۶) نیز در پژوهشی افزایش صمیمیت زناشویی را بر روی ۳۰ زن متأهل که به قصد طلاق و جدایی مراجعه کرده بودند، بررسی نمودند و نشان دادند که ۵۷ درصد اختلال در روابط زناشویی به دلیل اختلال در روابط عاطفی و صمیمی بین زوجین بوده است.

پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سوال است که آیا دل‌بستگی نایمن تاثیری بر روی رضایت زناشویی خواهد داشت؟ یا خیر؟ در واقع این پژوهش این مهم را در بین زنان متأهل بررسی میکند. با توجه به آنچه ذکر شد، فرضیه پژوهش حاضر این است که رابطه‌ی معناداری بین دل‌بستگی نایمن و رضایت زناشویی زنان متأهل وجود دارد.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زنان متأهل و ساکن در منطقه ۵ شهر تهران بود. نمونه پژوهش در پژوهش حاضر ۵۰ نفر در نظر گرفته شده که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. اطلاعات تئوری پژوهش به روش میدانی و کتابخانه‌ای تهیه شد. جهت بررسی فرضیه‌ها از دو پرسشنامه به شرح زیر استفاده شد.

مقیاس دل‌بستگی بزرگسالان ابتدا در سال ۱۹۹۰ به وسیله کالینز ورید تهیه شده و در سال ۱۹۹۶ مورد بازنگری قرار گرفت. مبنای نظری این آزمون، نظریه دل‌بستگی است. این مقیاس به ارزیابی فرد از مهارت‌های ارتباطی و عاطفی آزمودنی را به دیگران نشان می‌دهد و زیر مقیاس اضطراب که میزان نگرانی فرد از طرد شدن مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. و برای هر زیر مقیاس و عبارت اختصاص یافته است. سبک رابطه صمیمانه‌ی وی را مورد بررسی قرار می‌دهد. دارای ۱۸ عبارت است و شامل ۳ زیر مقیاس وابستگی که میزان اطمینان و تکیه کردن آزمودنی به دیگران را نشان می‌دهد. زیر مقیاس نزدیکی، که میزان جمعیت و نزدیکی زیر مقیاس در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. (A) و اضطراب (D) وابستگی، (C) نزدیک بودن. براساس دستورالعمل پرسشنامه، ۶ ماده مربوط به هر زیر مقیاس مشخصی شود با توجه به اینکه در مورد هر جمله در پاسخنامه، آزمودنی علامت خود را روی کدام دایره زده است نمره برای هر زیر مقیاس مشخص می‌شود. برای گزینه‌های ۱ تا ۵ به ترتیب نمرات ۰ تا ۴ در نظر گرفته می‌شود. نمرات ۶ ماده هر مقیاس با هم جمع شده و نمره زیر مقیاس بدست می‌آید. با توجه به این که مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸ است، میزان قابلیت اعتماد به دست آمده، بالا است. کولینز و رید اعتبار زیرمقیاس‌های این مقیاس را هم از طریق آلفای کرونباخ و هم از روش بازآزمایی پس از دو ماه بازآزمون بین ۰/۶۹ تا ۰/۷۵ درصد گزارش کرده‌اند.

در ایران نیز قابلیت اعتماد با استفاده از روش آزمون-آزمون مجدد به صورت همبستگی بین دو اجرا بر معنادار بوده است RAAS از C,D,A روی نمونه‌ای با حجم ۱۰۰ نفر آزمودنی در بین دو اجرای مقیاس‌های و این آزمون با سطح معناداری ۹۵ درصد قابل اعتماد است.

پرسشنامه رضایت زناشویی، اولسون از این پرسشنامه برای بررسی رضایت زناشویی استفاده نمود و معتقد است که این مقیاس به تغییراتی که در طول دوره حیات آدمی رخ می‌دهد مربوط می‌شود و همچنین در این خصوص به تغییراتی که در خانواده به وجود می‌آید حساس است هر یک از موضوعهای این پرسشنامه در ارتباط با یکی از زمینه‌های مهم است. ارزیابی این زمینه‌ها در درون یک رابطه زناشویی می‌تواند مشکلات بالقوه زوج‌ها را توصیف کند یا می‌تواند زمینه‌های نیرومندی و تقویت آنها را مشخص نماید. این ابزار همچنین می‌تواند بعنوان یک ابزار تشخیص‌برای زوج‌هایی که در جستجوی مشاوره زناشویی و بدنبال تقویت رابطه زناشویی شان هستند، استفاده شود.

۱۲ مقیاس این پرسشنامه به شرح زیر توصیف شده است:

۱. پاسخ قراردادی: این مقیاس تمایل شخص را برای پاسخ متعارف به سؤالات پرسشنامه را اندازه گیری می کند.
۲. رضایت زناشویی: این مقیاس رضایت و انطباق را با ده جنبه رابطه زناشویی که در زیر آمده است اندازه گیری می کند.
۳. موضوعات شخصی: این مقیاس درک شخص را از همسرش با توجه به رفتارها و ویژگیها و سطح رضایت یا عدم، که مربوط به این موضوع ها می شود ارزیابی می کند. نمره بالا نشان دهنده یک سطح پایین از پذیرش یا فقدان راحتی با شخصیت و رفتار همسر است و نمره پایین نشان دهنده سازگاری با همسر و رضایت از شخصیت همسر است.
۴. ارتباط زناشویی: این مقیاس به احساسات، اعتقادات و نگرش های شخص، نسبت به نقش ارتباط در تداوم روابط زناشویی مربوط می شود. نمره پایین نشان دهنده آگاهی زن و شوهر و رضایت از سطح و نوع ارتباط در روابطشان و نمره بالا نشان دهنده فقدان رضایت در ارتباطشان است.
۵. حل تعارض: این مقیاس نگرشها، احساسات و اعتقادات شخصی همسر را در وجود آوردن یا حل تعارض ارزیابی می کند. موضوع ها بر روی روش هایی برای خاتمه دادن به تمرکز دارند. نمره پایین نشان دهنده نگرشهای واقع گرایانه درباره تعارضات اجتماعی در روابط زناشویی است و نمره بالا نشان دهنده عدم رضایت از روشی است که تعارضات حل می شود.
۶. نظارت مالی: این مقیاس تمرکز دارد روی علایق و نگرشهای مربوط به روش اقتصادی و مسائلی که در روابط زن و شوهر مؤثراند. نمره پایین نشان دهنده رضایت از اداره مالی و نگرش واقع بینانه نسبت به موضوعات مالی است و نمره بالا نشان دهنده نگرانی های مختلف در زمینه اداره مالی در روابط زناشویی است.
۷. فعالیت های مربوط به اوقات فراغت: این مقیاس توجیهات شخصی هر زوج را برای گذراندن اوقات فراغت ارزیابی می کند. نمره پایین نشان دهنده انطباق، انعطاف پذیری و توافق درباره استفاده از زمانهای فعال اوقات فراغت است و نمره بالا نشان دهنده نارضایتی از اینکه چگونه اوقات فراغت در روابط زن و شوهر مورد استفاده قرار میگیرد.
۸. روابط جنسی: این طبقه احساسات و نگرش های شخصی را درباره روابط جنسی و عاطفی با همسر ارزیابی می کند. آیتم ها منعکس کننده رضایت از ابراز عواطف و میزان احساس راحتی در بحث های مربوط به موضوع های جنسی و آمیزش جنسی است. نمره پایین نشان دهنده رضایت از ابراز عواطف و نگرش مثبت درباره مسائل جنسی در ازدواج و یا عدم توافق درباره تصمیمات مربوط به جلوگیری از حاملگی است.
۹. ازدواج و بچه ها: این مقیاس نگرش ها و احساسات شخصی درباره داشتن بچه و توافق روی تعداد بچه ها ارزیابی می کند. نمره پایین نشان دهنده توافق در مورد بچه داشتن و تعداد بچه هاست و همچنین نشان دهنده درک واقع گرایانه از تأثیری که بچه ها از روابط زناشویی می بینند و رضایت از نحوه مشخص شدن نقش ها و مسئولیت های والدین است. نمره بالا نشان دهنده عدم رضایت از تصمیمات مربوط به بچه داشتن و یا تعداد بچه ها که خانواده ترجیح می دهد.
۱۰. بستگان و دوستان: این مقیاس به ارزیابی احساسات و علایق مربوط به روابط با خویشاوندان، اقوام همسر و دوستان می پردازد. آیتم ها نشان دهنده نگرش دوستان و بستگان نسبت به ازدواج و انتظارات مربوط به میزان صرف وقت با دوستان و بستگان است. نمره پایین نشان دهنده سازگاری روابط خانواده و دوستان می باشد و نمره بالا دلالت بر وجود زمینه هایی از تعارض دارد.
۱۱. نقش های مربوط به برابری زن و مرد: این مقیاس نگرشها، احساسات و اعتقادات شخصی را در باره نقش های مختلف زناشویی ارزیابی می کند. نمره پایین نشان دهنده ارزشهای برابرگونه است.
۱۲. جهت گیری عقیدتی: این مقیاس نگرش ها، احساسات و علایق شخص را درباره اعتقادات و اعمال مذهبی در زندگی زناشویی ارزیابی می کند. نمره پایین نشان دهنده این دیدگاه است که مذهب یک بخش بیش از اندازه مهم در ازدواج است و نمره بالا نشان دهنده بی اهمیت دانستن مذهب در ازدواج است.

روایی و اعتبار این پرسشنامه، سلیمانان در پژوهشی تحت عنوان (بررسی تفکرات غیرمنطقی بر نارضایتی زناشویی) درباره روایی و اعتبار این پرسشنامه اظهار می‌دارد که برای استفاده پرسشنامه در تحقیق ابتدا پرسشنامه ترجمه گردید. پس از ترجمه، سؤالات به رؤیت متخصصین روان‌شناسی، نوایی نژاد و نادری رسانده شد و روایی محتوایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. در مرحله بعد پرسشنامه بر روی یک گروه ۱۱ نفری اجرا گردید و ضریب اعتبار آن از طریق ضریب آلفا محاسبه شد که عدد ۹۳ درصد بدست آمد. با توجه به زیاد بودن سؤال‌های پرسشنامه (۱۱۵سوال) که موجب خستگی بیش از اندازه آزمودنی‌ها می‌شد، تصمیم گرفته شد فرم کوتاهی از آن تهیه شود.

برای این منظور ابتدا همبستگی هر یک از سؤالات با کل پرسشنامه از طریق ضریب همبستگی محاسبه گردید. سپس ۴۷ سؤال انتخاب شد که مجدداً ضریب اعتبار فرم ۴۷ سؤالی بر روی یک گروه ۱۱ نفری با استفاده از ضریب آلفا محاسبه گردید که ضریب اعتبار ۹۵ درصد بدست آمد. روش محاسبه اعتبار و روایی پرسشنامه رضایت زناشویی اتریچ جهت برآورد میزان رضایت زناشویی در گروه‌های مطالعه و مقایسه ازدواج‌ها، استفاده شد. پرسشنامه به صورت پنج گزینه‌ای (که در اصل یک نگرش سنج از نوع لیکرت است) در نظر گرفته شده است که به هر گزینه آن از یک تا پنج امتیاز داده می‌شود.

پرسشنامه‌ها به صورت روزانه و مستقیم مطابق با حجم نمونه در میان جامعه آماری توزیع و جمع‌آوری شد. سپس تفسیر شده و داده‌های به دست آمده جهت بررسی مورد استفاده قرار گرفت. برای تحلیل داده‌های آماری از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. با کمک آمار توصیفی، جهت مشاهده و بررسی آسان، داده‌ها (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) در جداول قرار گرفته و با کمک آمار استنباطی به آزمون فرضیه‌ها و بررسی نتایج پرداخته شد. جهت تحلیل فرضیه‌ها با استفاده از نرم‌افزار نسخه ۲۰، از آزمون‌های (ضریب همبستگی پیرسون) استفاده شد و سپس بر اساس سطح معناداری spss بدست آمده، فرضیه‌ها مورد تحلیل قرار گرفتند.

نتایج

جدول ۱- جنس آزمودنی‌ها

جنسیت	فراوانی	درصد معتبر
زن	۵۰	۵۰
مجموع	۵۰	۱۰۰

جدول شماره ۱، فراوانی جنسیت آزمودنی‌ها، که همانطور که گفته شده همگی زن و متاهل بودند که تمام افراد نمونه در پژوهش شرکت کردند.

جدول ۲ - سطح تحصیلات آزمودنی‌ها

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
دیپلم‌کاردانی	۲۵	۵۰
کارشناسی	۲۵	۵۰
مجموع	۵۰	۱۰۰

جدول شماره ۲، گویای سطح تحصیلات آزمودنی‌ها می‌باشد که از دیپلم تا کارشناسی دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۳ - میانگین و انحراف معیار متغیر سن شرکت کنندگان در تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار
سن	۲۰/۵۰	۱/۳۹

جدول شماره ۳، سن شرکت کنندگان در این پژوهش دارای میانگین ۲۰/۵۰ و انحراف معیار ۱/۳۹ است. در این قسمت یافته های توصیفی میانگین و انحراف معیار نمرات دل بستگی و رضایت زناشویی و خرده مقیاس های آن ها ارائه شده است.

جدول ۴ - میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
دل بستگی نایمن	۵۰/۸۶	۳/۴۶
رضایت جنسی	۶۸/۵۱	۴/۳۷
حل تعارض	۶۶/۰۳	۴/۱۹
بعد شخصیتی	۹۲/۳۷	۵/۰۵
(نمره کل)	۱۸۰	۱۳/۰۵

فرضیه اول: بین سبک دل بستگی نایمن با بعد رضایت جنسی رابطه معنادار منفی وجود دارد.
 فرضیه دوم: بین سبک دل بستگی نایمن با بعد حل تعارض رابطه معنادار منفی وجود دارد.
 فرضیه سوم: بین سبک دل بستگی نایمن با بعد موضوعات شخصیتی رابطه معنادار منفی وجود دارد.

جدول ۵ - بررسی وضعیت نرمالیتی نمره متغیرها در واحدهای پژوهش

متغیر	آماره آزمون	P-value	وضعیت نرمالیتی
دل بستگی نایمن	۰/۹۲۰	۰/۳۶۵	نرمال
رضایت جنسی	۰/۹۹۳	۰/۲۷۷	نرمال
حل تعارض	۰/۶۸۸	۰/۷۳۱	نرمال
بعد شخصیتی	۱/۰۹	۰/۱۷۹	نرمال
(نمره کل)	۰/۷۳۱	۰/۶۶۰	نرمال

جدول ۵ نتایج حاصل از آزمون کولموگروف اسمیرنوف را جهت بررسی وضعیت نرمالیتی نمره متغیرها را نشان می دهد، نتایج این آزمون نشان داد توزیع نمرات متغیرها نرمال بود ($P > 0/05$).
 فرضیه ۱: بین سبک دل بستگی نایمن با بعد رضایت جنسی رابطه معنادار منفی وجود دارد.

جدول ۶. همبستگی پیرسون بین دل بستگی نایمن و رضایت جنسی

مولفه	درجه آزادی	مقدار همبستگی	سطح معنی داری
دل بستگی نایمن	۴۹	-۰.۶۱۵	۰.۰۰۰
رضایت جنسی			

در جدول بالا ضریب همبستگی پیرسون با مقدار ($r = -0.615$) نشان می دهد که بین سبک دل بستگی نایمن با بعد رضایت جنسی رابطه منفی وجود دارد. رابطه مثبت وجود دارد. بنابراین در سطح معناداری ($\alpha = 0/05$) فرض H_0 رد می شود و با ۹۵٪ اطمینان می توان گفت این رابطه معنادار می باشد.

فرضیه دوم: بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد حل تعارض رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۷. همبستگی پیرسون بین سبک دل‌بستگی نایمن و حل تعارض

مولفه	درجه آزادی	مقدار همبستگی	سطح معنی‌داری
دل‌بستگی نایمن	۴۹	-۰.۶۱۲	۰.۰۰۰
حل تعارض			

در جدول بالا ضریب همبستگی پیرسون با مقدار ($r = -0.612$) نشان می‌دهد که بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد حل تعارض رابطه منفی وجود دارد. بنابراین در سطح معناداری ($\alpha = 0.05$) فرض H_0 رد می‌شود و با ۹۵٪ اطمینان می‌توان گفت این رابطه معنادار می‌باشد.

فرضیه سوم: بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد موضوعات شخصیتی رابطه منفی وجود دارد.

جدول ۸. همبستگی پیرسون بین سبک دل‌بستگی نایمن و بعد شخصیتی

مولفه	درجه آزادی	مقدار همبستگی	سطح معنی‌داری
دل‌بستگی نایمن	۴۹	-۰.۵۸۵	۰.۰۰۰
بعد شخصیتی			

در جدول بالا ضریب همبستگی پیرسون با مقدار ($r = -0.585$) نشان می‌دهد که بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد موضوعات شخصیتی رابطه منفی وجود دارد. بنابراین در سطح معناداری ($\alpha = 0.05$) فرض H_0 رد می‌شود و با ۹۵٪ اطمینان می‌توان گفت این رابطه معنادار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به دست آمده به ترتیب نشان داد که بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد رضایت جنسی رابطه منفی وجود دارد. نتایج آزمون نشان داد، بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد رضایت جنسی رابطه منفی وجود دارد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش بیرامی و همکاران، همسو می‌باشد که اثبات کرد زوجین که دارای سبک دل‌بستگی نایمن می‌باشند بیشتر به روابط فرازناشویی وارد می‌شوند.

همچنین مشخص شد بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد حل تعارض رابطه منفی وجود دارد. بدین صورت که خرده‌مقیاس حل تعارض در رضایت زناشویی با سبک دل‌بستگی نایمن دارای رابطه منفی می‌باشد. این یافته با تحقیق شاکر و همکاران که نشان دادند افراد دارای واکنش‌پذیری بالاتر دارای نمرات بالاتری در روابط زناشویی هستند، همسو می‌باشد. همچنین این نتیجه که نشان دادند مولفه حل تعارض در زوجین بیشترین سهم را در رضایت مردان و زنان از روابط زناشویی دارد، همخوان است. همچنین پژوهشگران در تحقیقاتی که انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که افراد دارای سبک دل‌بستگی اجتنابی و نایمن بیشترین تعارض را داشته‌اند.

علاوه بر آن بین سبک دل‌بستگی نایمن با بعد موضوعات شخصیتی رابطه معنادار منفی وجود دارد. بدین صورت که ابعاد شخصیتی مانند درون‌گرایی بیشترین سهم را با سبک دل‌بستگی نایمن دارد. این یافته با تحقیق احدی و همکاران که نشان دادند، ابعاد شخصیتی با سبک‌های دل‌بستگی دارای ارتباط هستند، همسو می‌باشد.

علم جامعه‌شناسی و روانشناسی، طیف وسیعی از عامل‌ها را در افزایش رضایت زناشویی در خانواده‌ها موثر می‌داند. نوع ازدواج (اعم از سنتی، دانشجویی، همکاری و دوستی خیابانی)، سطح تحصیلات زن و شوهر، منطقه و محل سکونت، میزان اعتقاد مذهبی، شرایط مالی، اشتغال زنان، از بین رفتن هیجان در زندگی زناشویی و ظهور رسانه‌های نو و شبکه‌های اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و عوامل شخصیتی نمونه‌هایی از این عوامل به حساب می‌آیند. سبک دلبستگی روابط فرد از دوران کودکی تا پایان عمر را تحت تاثیر قرار می‌دهد، بنابراین طبیعی است که فرد به عنوان یک همسر نیز همان ویژگی‌ها و شاخص‌ها را داشته باشد. و روابط وی با همسر تحت تاثیر سبک دلبستگی اش قرار بگیرد. از آنجا که یک کودک با سبک دلبستگی ناایمن و دوسوگرا به علت پذیرفته نشدن مکرر درخواست‌هایش از سوی مادر دچار درماندگی خودآموخته می‌شود و از ارتباط با همسالانش و دیگر افراد اجتناب می‌کند، چنین کودکی در بزرگسالی صمیمیت را بی‌ارزش می‌داند و قادر به اعتماد کردن به شریک عاطفی و جنسی نیست. بنابراین با چنین زمینه تفکر و باوری در ارتباط متقابل دچار مشکل می‌شود، افراد دارای این سبک از اینکه به دیگران نزدیک شوند، احساس ناراحتی کرده و نمی‌توانند به طور کامل به دیگران اعتماد کنند. برای این افراد مشکل است که به دیگران تکیه کنند و وقتی می‌بینند که کسی می‌خواهد خیلی به آنها نزدیک شود عصبی شده و احساس می‌کنند که دیگران اغلب بیشتر از حدی که آنان احساس راحتی می‌کنند با آنها صمیمی هستند. با توجه به پیشینه می‌توان نتیجه گرفت که همسر با سبک دلبستگی ناایمن به دنبال برقراری ارتباط با دیگران نیست و تلاشی هم در این زمینه نمی‌کند، به همسرش بی‌اعتماد است و تلاش‌های او را برای صمیمی تر شدن رد می‌کند. او خواهان تنهایی بیشتر و آزادی بیشتر است بنابراین در رابطه زناشویی از رضایت کافی بهره نمی‌برد.

محدودیت‌های پژوهش

۱. از آن جا که این پژوهش توسط پژوهشگر اجرا شده است، پژوهش در معرض خطای آزمایشگر قرار گرفته است.
۲. کند جواب دادن بعضی از آزمودنی‌ها به طولانی شدن زمان اجرای آن می‌انجامید که این عامل ممکن بود بر میزان دقت پاسخ‌های شرکت‌کنندگان اثر بگذارد.
۳. عدم استفاده از روش مصاحبه که تا حدودی دقت پاسخ‌ها را کاهش می‌داد.
۴. این پژوهش صرفاً در میان زنان متأهل منطقه ۵ تهران انجام شده است.

پیشنهاد‌های پژوهش

۱. بررسی همین مدل با جامعه آماری متفاوت، در گروه‌های مختلف سنی و تحصیلی پیشنهاد می‌گردد.
۲. بررسی همین مدل در زوجین متقاضی طلاق.
۳. پیشنهاد می‌شود از تاثیر پژوهشی بر روی زوجین دارای قصد طلاق انجام شود و به نتایج پژوهش حاضر مقایسه انجام گیرد.

منابع

- [۱] احدی، بتول، حجازی، الهه، و به پژوه، احمد. (۱۳۸۳). رضامندی زناشویی، ابراز هیجان والدین و مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان. مجله روانشناسی، صص ۵۲-۶۹.
- [۲] اعتمادی، عذرا. (۱۳۸۶). افزایش صمیمیت زناشویی. تازه های روان درمانی، ۱۳(۴۹-۵۰)، صص ۲۱-۴۲.
- [۳] بیرامی، منصور. فهیمی، صمد. اکبری، ابراهیم. امیری، احمد. (۱۳۹۱). پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک های دل‌بستگی مولفه های تمایز یافتگی. مجله اصول بهداشت روانی. سال ۱۴. صص ۶۴-۷۷.
- [۴] خوش لهجه صدق، مریم. صلیبی، ژانست. (۱۳۹۴). بررسی رابطه سبک های دل‌بستگی و سلامت عمومی با رضایتمندی زناشویی در کارکنان زن متأهل دانشگاه تربیت مدرس. جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال ششم، شماره اول، صص ۷۵-۱۰۷.
- [۵] شاکر، علی. فتحی آشتیانی، علی. مهدویان، علیرضا. (۱۳۹۰). تعیین رابطه سبک های دل‌بستگی و سلامت روانی با سازگاری زناشویی در زوجین. مجله علوم رفتاری. دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۷۹-۱۸۴.
- [۶] کمالی، ایوب. دهقانی فیروز آبادی، سمیره. قاسمی، حامد. (۱۳۹۳). فراتحلیل اثربخشی مداخلت روانشناسی - مشاوره‌های بر افزایش رضایت زناشویی زوجین. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی، سال پنجم، شماره ۹۱، صص ۱۵۵-۱۸.
- [۷] مردانی حموله، مرجان، حیدری، هایده. (۱۳۸۸). بررسی رابطه عدالت سازمانی با رفتار مدنی سازمانی در کارکنان بیمارستان. مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی، ۲(۲)، صص ۴۷-۵۴.
- [۸] منادی، مرتضی. (۱۳۸۵). مصرف کننده‌های فضاهای فرهنگی بررسی تطبیقی زنان شاغل و خانه‌دار تهرانی. فصلنامه مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان. شماره ۲، دوره ۱۱. صص ۱۱۳-۱۴۴.
- [۹] وزیر، شهرام. لطفی عظیمی، افسانه. (۱۳۹۰). تاثیر آموزش همدلی در کاهش پرخاشگری نوجوانان. روانشناسی تحولی روانشناسان ایرانی، سال هشتم، شماره ۳۰. صص ۱۶۷-۱۷۵.